Mensen insluiten, armoede uitsluiten

BELEIDSPLAN ARMOEDE **2030**

TURNHOUT

Voorwoord

Turnhout is uitgegroeid tot de centrumstad van de Kempen. Een stad vol kansen, talenten en diversiteit, maar ook een stad die geconfronteerd wordt met uitdagingen zoals armoede en sociale kwetsbaarheid.

Achter elk cijfer schuilt een mens. Armoede raakt gezinnen, alleenstaanden, jongeren en senioren in hun dagelijks leven. Daarom nemen we als stad onze verantwoordelijkheid op. Niet door toe te kijken vanaf de zijlijn, maar door doelgericht te handelen.

Met dit armoedeplan kiezen we voor een duidelijke aanpak. We zetten sterker in op preventie, omdat investeren in mensen vandaag het verschil maakt voor morgen. Tegelijk bieden we ondersteuning aan wie vandaag met armoede wordt geconfronteerd en werken we samen aan duurzame oplossingen die opnieuw perspectief creëren.

Dit plan is meer dan een beleidsdocument. Het is een engagement voor een stad waar kansen vooropstaan, waar solidariteit leeft en waar niemand achterblijft.

Samen bouwen we aan een sterker Turnhout voor iedereen.

Inhoud

Turnhout, stadje van mijn hert 4

Inleiding 5

Analyse van risicofactoren 6

- 5 risicofactoren:
  - › Geen of onregelmatige arbeid
  - › Gezinnen in huurwoningen
  - › Alleenstaanden & alleenstaande ouders
  - › Kortgeschooldheid
  - › Niet-EU-afkomst

Wat gaan we doen? 14

- › Betaalbaar wonen
- › Opleiding en tewerkstelling als hefboom
- › Kansen voor kinderen en jongeren
- › Diversiteit als deel van onze stad
- › Onderbescherming aanpakken

Fundamenten 36

- › Participatie met mensen in armoede
- › Samenwerken
- › Innovatie

Monitoring 37

Slotwoord 39

Turnhout, stadje van mijn hert

We schrijven ons armoedebeleid op maat van onze inwoners. We staan stil bij de demografie van onze stad en voorzien een plan dat aansluit op de tendenzen die zich tonen.

Turnhout als centrumstad

48 173
inwoners

Turnhout is een stad met alle bijhorende voordelen. Een stad biedt immers heel wat kansen, maar ook uitdagingen. De stad trekt bovendien heel wat nieuwe inwoners aan, die de identiteit van de stad mee vorm geven.

Een superdiverse stad

144
verschillende nationaliteiten

17,4 nieuwkomers per 1 000 volwassen inwoners

Dat cijfer is vergelijkbaar met dat van andere steden.

De jongste stad van Vlaanderen

Tegen 2040 wordt verwacht dat Turnhout de centrumstad is met het hoogst aantal 0- tot 19-jarigen ten opzichte van het totale aantal inwoners.

Op dit moment telt Turnhout

10 802
jongeren
(ONDER 18 JAAR)

Turnhout telt:

4 933
alleenwonenden
(18-64-JARIGEN)

1 926
alleenstaande ouders

9 714 65-plussers
(WAARVAN 3 010 ALLEENSTAAND)

20 391 euro
Gemiddelde netto belastbaar inkomen

Inleiding

Voor we ons armoedebeleid voorstellen, staan we stil bij hoe we naar armoede kijken. De manier waarop we een probleem begrijpen, bepaalt immers hoe we er mee omgaan.

Armoede is veel meer dan een tekort aan inkomen. Het raakt mensen op verschillende levensdomeinen tegelijk: wonen, gezondheid, onderwijs, vrije tijd, sociale relaties en maatschappelijke participatie. Uitsluiting op één domein werkt vaak door op andere domeinen, waardoor armoede zich kan versterken en bestendigen.

Armoede is een clusterfuck

Tim S'Jongers

Internet is duur dus voor online administratie moet je naar een gratis wifipunt; een hobby voor je kind is onbetaalbaar; je woning is te klein om rustig huiswerk te maken en ga zo maar verder. De optelsom maakt overleven in armoede enorm zwaar. Daarbovenop zet het de draagkracht en mentale ruimte zwaar onder druk, waardoor er vaak geen energie overblijft om zaken aan te pakken en verandering te brengen.

Stad Turnhout vertrekt vanuit de overtuiging dat armoede geen individueel probleem is, maar een maatschappelijke uitdaging. Een sterke samenleving zorgt ervoor dat iedereen kansen krijgt en toegang heeft tot de nodige ondersteuning. Solidariteit, gelijke kansen en respect voor menselijke waardigheid vormen daarbij belangrijke uitgangspunten.

Tegelijk merken we dat maatschappelijke ontwikkelingen het risico op uitsluiting vergroten. Stijgende levensduurte, een krappe woningmarkt, toenemende complexiteit van regelgeving en een verregaande digitalisering maken het voor veel mensen moeilijker om hun rechten op te nemen. Daarnaast verwachten we steeds vaker dat mensen zelfredzaam zijn, terwijl sociale netwerken niet voor iedereen even sterk aanwezig zijn.

Daarom kiest Stad Turnhout voor een geïntegreerd armoedebeleid dat inzet op verbinding, toegankelijkheid en samenwerking. We versterken sociale cohesie, zoeken actief aansluiting bij inwoners en bouwen bruggen tussen diensten en organisaties. Alleen door samen verantwoordelijkheid op te nemen, kunnen we armoede structureel aanpakken en zo de kansen van elke Turnhoutenaar versterken.

Mensen insluiten, armoede uitsluiten

Analyse van risicofactoren

5 risicofactoren:

1

GEEN OF ONREGELMATIGE ARBEID

Een gebrek aan stabiele arbeidsinkomsten ondermijnt financiële bestaanszekerheid en bemoeilijkt de opbouw van sociale rechten en bescherming.

2

HUREN

Huishoudens in een huurwoning lopen een hoger risico op armoede. De huidige hoge huurprijzen zetten het gezinsinkomen zwaar onder druk. Bijkomend zijn veel huurwoningen niet klimaatbestendig, wat hoge verwarmings- of onderhoudskosten met zich meebrengt. Hierdoor zitten veel huurders in een moeilijke situatie van onzekerheid en geldzorgen.

3

ALLEEN WONEN

Mensen die alleen wonen, lopen een groter risico op armoede. Ze moeten de kosten voor huur, energie en boodschappen in hun eentje betalen, waardoor ze minder geld overhouden. Hierdoor hebben ze sneller geldzorgen en krijgen ze vaker te maken met eenzaamheid en isolement.

4

KORTGESCHOOLDHEID

Kortgeschooldheid is een belangrijke voorspeller van armoede op latere leeftijd. Zo beperkt een lager opleidingsniveau de kansen op duurzame tewerkstelling, een hoger inkomen en sociale bescherming aanzienlijk.

5

NIET AFKOMSTIG UIT DE EU

Mensen die niet afkomstig zijn uit Europa worden vaker geconfronteerd met drempels op de arbeidsmarkt, een lagere werkzaamheidsgraad en ongelijkheden op het vlak van onderwijs, inkomen en huisvesting.

1 GEEN OF ONREGELMATIGE ARBEID

Werkzaamheidsgraad in Turnhout (2024) = 72,5 %

2 587 werk-zoekenden zonder werk

(cijfers sep 2026)

30 % van de werkzoekenden is jonger dan 30 jaar

Scholingsgraad van werkzoekenden:

- **43,1 %** is kortgeschoold
- **32,6 %** is middengeschoold
- **18,1 %** is hooggeschoold

(bron Arvastat)

waarvan 62,1 % met een grote afstand tot de arbeidsmarkt

(14,2 % met een kleine afstand)

Het grootste deel van de werkzoekenden zonder werk heeft een lange afstand tot de arbeidsmarkt (62,1 %). Dat percentage ligt in lijn met het gemiddelde van provincie Antwerpen (61,8 %).

De grote groep met lange afstand tot de arbeidsmarkt vraagt de nodige aandacht, want de reguliere weg naar werk lukt niet. Er is een verdere analyse nodig om te weten waar de knelpunten zitten. Zo kunnen de nodige ingrepen op de arbeidsmarkt gedaan worden en kan de nodige ondersteuning geboden worden.

Een ambitieus arbeidsmarktbeleid met voldoende nuance en oog voor iedereen, geflankeerd door een duurzaam activeringsbeleid: dat is waar we in Turnhout voor gaan.

2 HUREN

41,1 %
van de Turnhoutse huishoudens huurt een woning

Centrumsteden Oostende, Leuven, Gent en Antwerpen scoren nog hoger in het aantal huurders. In de centrumsteden schommelt het percentage huurders tussen 31 en 52 %.

Binnen regio Kordia ligt dat percentage op 29,9 %. Dat wijst erop dat huren op de woningmarkt vooral in stedelijke contexten voorkomt.

6,6 huursubsidie-aanvragen per 1 000 huishoudens

3,2 aanvragen per 1 000 huishoudens werden goedgekeurd

(gelijkaardige cijfers in centrumsteden zoals Sint-Niklaas, Roeselare en Oostende)

De goedkoopste huurwoningen zijn vaak de kleinste of minst energiezuinige woningen. Daardoor loopt de prijs voor gas en elektriciteit er ongewild op en komt er nog een extra kost bij voor de gezinnen.

De analyse van deze cijfers toont dat we op (middel)lange termijn een grote preventieve impact kunnen maken door voldoende sociale woningen te realiseren.

Gemiddeld maandinkomen:

€ 1 699

Mediaan huurprijs:

€ 800/maand

In de meeste gevallen wordt de helft van het maandinkomen gebruikt om huur te betalen. Bijkomend speelt voor veel mensen de onzekerheid van een woningmarkt een grote rol, aangezien het de maandelijkse huurprijs doet stijgen. Zo is de mediaan huurprijs op 8 jaar tijd met meer dan 30 % gestegen.

(bron: Kordia in cijfers - 2026)

3 ALLEEN WONEN

37,5 %
van de Turnhoutse 18-64-jarigen is alleenwonend

In andere centrumsteden zie je dat percentage terugkomen. In de randgemeenten van Turnhout ligt het percentage gemiddeld 10 % lager.

Steden trekken gemiddeld een groter aantal alleenstaanden aan. Een mogelijke verklaring daarvoor is het grotere woningaanbod van kleinere appartementen en studio's. Voorzieningen zoals winkels, openbaar vervoer, scholen en openbare dienstverlening zijn ook geconcentreerder aanwezig in steden dan in gemeenten.

20,9 %
van Turnhoutse gezinnen met kinderen bestaat uit alleenstaande ouders

In Roeselare en Mechelen ligt dat percentage op 17 %, in Oostende loopt het percentage op tot 24,6 %.

Ouders die alleen voor hun kinderen moeten instaan, hebben meer uitdagingen dan wanneer je met een partner de zorg kan delen. Zo is het moeilijker om een job te combineren met kinderopvang en schooluren.

26,5 %
van Turnhoutse 65-plussers is alleenwonend
(+ 10 % vanaf 75 jaar)

(bron: Arvastat – 2026)

4 KORTGESCHOOLDHEID

Vroegtijdige schooluitval van het secundair onderwijs (schooljaar 2023-2024)

12,2 %
Vlaams gemiddelde

14,5 %
Turnhout

21,1 %
Antwerpen

De grootste vroegtijdige schooluitval situeert zich duidelijk in de richtingen van het beroepssecundair onderwijs (BSO).

De steden met de hoogste cijfers van vroegtijdige schooluitval scoren ook het hoogst op armoede. De cijfers voor de centrumsteden zijn zorgwekkend, daar verlaat 1 op 5 kinderen het secundair onderwijs zonder diploma. In de gemeenten en niet-centrumsteden verlaat 1 op 10 kinderen vroegtijdig het onderwijs. Al zijn er natuurlijk altijd uitzonderingen, zo zijn er 11 Vlaamse gemeenten die hoger dan 10 % scoren.

Als we de percentages van vroegtijdige schooluitval van de laatste 15 jaar bekijken, zien we dat ze variëren tussen 9,7 en 12 %. In schooljaar 2021-2022 merken we een sterke stijging naar 14,1 %.

Volgens de demografische voorspellingen is onze stad op weg om de jongste centrumstad te worden. De combinatie van die voorspelling en het hoge kinderarmoedecijfer zorgt ervoor dat we ons bewust zijn van het belang om hier sterk op in te zetten.

(bron: Statistiek Vlaanderen – 2026)

5 NIET AFKOMSTIG UIT DE EU

Herkomst van Turnhoutenaars

Belgische herkomst **57,3 %**

Andere herkomst **42,7 %**

144 nationaliteiten

Met **144 nationaliteiten** is Turnhout superdivers.

In andere centrumsteden varieert het aantal nationaliteiten tussen 129 en 176.

Turnhout is een superdiverse stad

Om iedereen te kunnen bereiken, moeten we daarom ook rekening houden met de diversiteit van onze inwoners.

Bij elke risicofactor op armoede worden immers gemiddeld meer inwoners met een migratieachtergrond getroffen:

47 % van de werkzoekenden zonder werk in onze stad heeft een migratieachtergrond

Gezinnen met migratieachtergrond zijn **sterker vertegenwoordigd** in het aandeel gezinnen dat **een woning huurt**

De kans op vroegtijdige **schooluitval ligt 3 keer hoger** bij jongeren die thuis geen Nederlands spreken

(bron: Kordia in cijfers – 2026)

Duvel
Duvel

Wat gaan we doen?

Betaalbaar wonen

Een woningmarkt die aansluit bij de woonnoden van de inwoners is een essentiële bouwsteen om te werken aan een leefbare stad. Daarom hebben we een mooie samenwerking uitgebouwd tussen de diensten van het OCMW, de diensten van Stad Turnhout en de dienst Wonen en Energie van Kordia. Die samenwerking heeft ons heel wat straffe speerpunten opgeleverd die we de komende jaren in acties omzetten.

SPEERPUNT 1
PREVENTIE DOOR IN TE GRIJPEN OP DE WONINGMARKT

Een betaalbare woonst vinden, is een basisvoorwaarde om een inwoner te beschermen tegen diepe armoede en dakloosheid.

Sociale huurwoningen

Naar aanleiding van het bindend sociaal objectief realiseren we samen met woonmaatschappij Woonboog 539 extra sociale huurwoningen tegen 2042. De uitbreiding van het sociale woonaanbod verloopt op verschillende manieren: we zetten in op renovatie- en vervangings-projecten in bestaande woonwijken en ontwikkelen ook nieuwe sociale woningen.

Daarbij kiezen we voor een doordachte aanpak met enkele belangrijke uitgangspunten: we spreiden de woningen over de stad, vermijden overmatige concentratie op één locatie en zetten volop in op leefbare buurten. Verder pakken we panden met knelpunten aan, zo ontstaan er niet alleen extra woonmogelijkheden maar verbetert ook de kwaliteit van de woonomgeving.

Private huurmarkt

Gezinnen die een woning huren, zijn sterk afhankelijk van het aanbod en de kwaliteit van de woningen. Om de kwaliteit van private huurwoningen te verhogen én te behouden, voeren we gerichte controles uit en verplichten we een conformiteitsbewijs. We doen er bovendien alles aan om huisjesmelkers op te sporen en stimuleren onze inwoners proactief om onbetrouwbare praktijken altijd te melden.

Verder stimuleren we verhuurders om geconventioneerd te verhuren, zodat er ook binnen de private huurmarkt een betaalbaarder aanbod ontstaat.

SPEERPUNT 2
PREVENTIE VAN (DREIGENDE) DAKLOOSHEID

Van crisisinterventie naar vroegdetectie en preventieve woonbegeleiding

Als woonproblemen pas in beeld komen wanneer een uithuiszetting of verlies van de woning acuut dreigt, zijn de mogelijkheden om de woonsituatie te beschermen vaak beperkt. In zo'n gevallen is er intensieve hulpverlening

nodig. Daarom wil het OCMW sterker inzetten op vroegdetectie van woononzekerheid en preventieve woonbegeleiding.

We maken werk van een meer proactieve en aanklampende aanpak, waarbij de problemen worden aangepakt op het moment dat woningbehoud nog mogelijk is. Zo moeten signalen van dreigend woonverlies systematisch worden opgepikt en, waar mogelijk, vertaald worden naar een snel hulpverlenings-aanbod. Hiervoor zetten we in op gespecialiseerde preventieve woonbegeleiding met verschillende acties:

› **ACTIE 1:** STRUCTURELE VROEGDETECTIE VAN DREIGEND WOONVERLIES

Signalen via verzoekschriften en andere bestaande procedures en samen-werkingsverbanden worden systematisch opgevolgd. Hierdoor kunnen risicosituaties vroeger in beeld komen en kunnen we ondersteuning aanbieden vóór effectief woningverlies optreedt.

› **ACTIE 2:** SNELLE, PROACTIEVE EN AANKLAMPENDE BEGELEIDING

Bij signalen van dreigend woonverlies nemen we contact op met de betrokken inwoner. Indien relevant nemen we ook contact op met de verhuurder en andere betrokken diensten of hulpverleners.

› **ACTIE 3:** VROEGTIJDIGE ONDERSTEUNING BIJ ONBEWOONBAARVERKLARINGEN

Via een samenwerking met de stedelijke dienst Huisvesting wordt het OCMW geïnformeerd wanneer een woning onbewoonbaar wordt verklaard. Daardoor kunnen we snel en proactief ondersteuning opstarten en samen met de betrokken bewoner bekijken welke mogelijkheden er zijn voor tijdelijke herhuisvesting of een andere woonoplossing. Zo willen we vermijden dat het verlies van de woning leidt tot feitelijke dakloosheid.

› **ACTIE 4:** MAXIMAAL INZETTEN OP WONINGBEHOUD

De begeleiding is erop gericht om factoren die de woonstabiliteit bedreigen zo vroeg mogelijk weg te nemen of beheersbaar te maken. Afhankelijk van de situatie kan worden ingezet op woonbegeleiding, bemiddeling tussen huurder en verhuurder, het maken van haalbare afspraken en gerichte toeleiding naar gespecialiseerde hulpverlening.

› **ACTIE 5:** INTEGRALE SAMENWERKING ROND DREIGEND WOONVERLIES

Woonproblemen staan vaak niet op zichzelf. Problemen op vlak van inkomen, schulden, welzijn of andere levens-domeinen kunnen de woonstabiliteit mee onder druk zetten. Daarom wordt waar nodig snel geschakeld met interne en externe partners en wordt ondersteuning over verschillende levensdomeinen heen op elkaar afgestemd.

› **ACTIE 6:** EEN DUIDELIJK AANSPREEKPUNT VOOR HUURDERS EN VERHUURDERS

De stad versterkt haar rol als toegankelijk aanspreekpunt bij vastlopende of dreigende woonsituaties. Door signalen en informatie meer te centraliseren, willen we sneller zicht krijgen op situaties waarin preventief optreden nog mogelijk is.

Vroegtijdig voorkomen en aanpakken van huurachterstal

Huurachterstal vormt een belangrijk risico op woonverlies. Daarom maakt de vroegtijdige detectie en aanpak van betalingsproblemen een essentieel onderdeel uit van de preventieve werking, zowel binnen de sociale als de private huurmarkt.

Samen met woonmaatschappij Woonboog proberen we signalen van huurachterstal sneller op te pikken en betrokken huurders vroegtijdig ondersteuning aan te bieden. Daarnaast willen we signalen van betalings- en woonproblemen via de bredere samenwerking met hulp- en dienstverleningsorganisaties sneller naar het OCMW laten doorstromen. De ondersteuning beperkt zich daarbij niet tot het wegwerken van de huurachterstal zelf. Er wordt samen met de betrokken inwoner gekeken naar de achterliggende oorzaken en naar wat nodig is om de woonsituatie opnieuw te stabiliseren. Waar nodig wordt samengewerkt met andere hulpverlening en wordt bemiddeld met de verhuurder.

Door sneller in te grijpen willen we voorkomen dat tijdelijke betalingsproblemen escaleren tot gerechtelijke procedures, uithuiszetting en uiteindelijk dakloosheid.

Een breed lokaal netwerk dat woononzekerheid sneller herkent

De preventie van dakloosheid is niet alleen een opdracht van het OCMW. Ook scholen, welzijns- en middenveld-organisaties, huisartsen, werkgevers en andere lokale partners kunnen in contact komen met inwoners bij wie de woonsituatie onder druk staat. Zij kunnen een belangrijke rol spelen in het vroegtijdig herkennen en signaleren van woononzekerheid.

Daarom zetten het OCMW en het Welzijnsonthaal sterker in op informatie, sensibilisering en samenwerking met lokale partners. Proactief of op vraag worden toelichtingen aangeboden over het herkennen van signalen van dreigend woonverlies, de bestaande ondersteuningsmogelijkheden en de wijze waarop mensen gericht kunnen worden toegeleid naar hulp.

Daarnaast ontwikkelen we toegankelijke en praktische informatie over dak- en thuisloosheid, dreigend woonverlies en het beschikbare ondersteuningsaanbod in Turnhout. Sensibilisering zien we daarbij niet als een eenrichtingsverhaal: contacten met lokale partners bieden ook waardevolle signalen vanuit het werkveld en kunnen aanleiding geven tot nieuwe of verbeterde samenwerkingsafspraken.

Naar een structurele preventieve aanpak

Het OCMW wil evolueren naar een structurele preventieve aanpak waarin niet alleen ondersteuning wordt geboden nadat iemand zijn woning heeft verloren, maar systematisch wordt ingegrepen in de fase waarin daakloosheid nog kan worden voorkomen.

Vroegdetectie, preventieve woonbegeleiding, de aanpak van huurachterstal en een sterk lokaal signaleringsnetwerk vormen samen de bouwstenen van die aanpak. Zo willen we sneller zicht krijgen op dreigend woonverlies, eerder ondersteuning aanbieden en de kansen op duurzaam woningbehoud vergroten.

Om de preventieve werking verder te ontwikkelen en te verduurzamen, blijft het OCMW actief inzetten op bijkomende project- en subsidiemiddelen. Die middelen moeten toelaten om de capaciteit, expertise en samenwerking rond vroegdetectie en preventie verder uit te bouwen.

Meten om het beleid gericht bij te sturen

Om onze aanpak blijvend af te stemmen op de lokale realiteit nemen we deel aan de periodieke dak- en thuislozentelling. De resultaten helpen om de omvang en kenmerken van dak- en thuisloosheid beter in beeld te brengen en vormen mee een basis voor monitoring, beleidsontwikkeling en de verdere uitbouw van de lokale aanpak.

SPEERPUNT 3
DAK- EN THUISLOZE MENSEN BEGELEIDEN

Wanneer inwoners hun woning verliezen of geen stabiele verblijfplaats meer hebben, zetten we in op een snelle, geïntegreerde en toekomstgerichte aanpak. Daarbij beperken we ons niet tot het bieden van tijdelijke opvang, maar werken we vanaf de start aan een traject naar duurzame huisvesting en herstel van stabiliteit op verschillende levensdomeinen.

Die aanpak realiseren we met volgende acties:

› ACTIE 1: DOORGANGSWONINGEN ALS TIJDELIJKE STAP NAAR DUURZAME HUISVESTING

Tijdens het verblijf in de doorgangswoning wordt samen met de woonbegeleider een duidelijk afgebakend en geïndividualiseerd begeleidingstraject uitgewerkt.

› ACTIE 2: INTENSIEVE SAMENWERKING BIJ COMPLEXE ONDERSTEUNINGSNODEN

Dak- en thuisloosheid gaat regelmatig gepaard met problemen op meerdere levensdomeinen. Een combinatie van

woonproblemen met psychische kwetsbaarheid, verslavingsproblematiek, gezondheidsproblemen of justitiële problemen kan maken dat ondersteuning vanuit één dienst onvoldoende is. Daarom zetten we in op multidisciplinaire samenwerking en gedeelde trajecten met relevante partners, waaronder AZ Turnhout, OPZ Geel, CGG, Veilig Huis, politie en parket.

› ACTIE 3: WONEN ALS VERTREKPUNT VOOR HERSTEL

Voor mensen die langdurig dakloos zijn of een complexe ondersteuningsnood hebben, volstaat een klassieke opeenvolging van opvang, begeleiding en uiteindelijk huisvesting niet altijd. Daarom ondersteunen we de verdere toepassing van de methodiek Housing First en Housing First for Youth, waarbij stabiele huisvesting een belangrijke basis vormt van waaruit verdere begeleiding kan worden opgebouwd. We voorzien hier ook mee in het ter beschikking stellen van woongelegenheid.

Participatie en maatschappelijke verbinding

Naast huisvesting en hulpverlening is ook maatschappelijke participatie belangrijk om opnieuw stabiliteit en verbinding op te bouwen. Daarom ondersteunen we initiatieven die mensen in dak- en thuisloosheid kansen bieden op zinvolle dagbesteding, ontmoeting en maatschappelijke participatie. Kunsthart is hiervan een concreet voorbeeld.

Nieuwe woonkansen creëren

Duurzame huisvesting vinden blijft een belangrijke uitdaging binnen de begeleiding van mensen in dak- en thuisloosheid. Daarom willen we niet alleen begeleiden binnen het bestaande woonaanbod, maar ook actief zoeken naar bijkomende woonmogelijkheden.

Samen met vastgoedbeheerders en andere partners onderzoeken en realiseren we mogelijkheden om leegstaande panden tijdelijk te activeren voor woongebruik. Op die manier kunnen we bijkomende woonkansen creëren voor gezinnen en alleenstaanden in een kwetsbare woonsituatie.

Opleiding en tewerkstelling als hefboom

SPEERPUNT 1
DUURZAME ACTIVERING

Een analyse van het activeringsbeleid toonde aan dat leefloners de arbeidsmarkt niet bereiken zonder gerichte begeleiding. Om daar verandering in te brengen, is er nood aan duurzame activering. Dat proberen we te behalen aan de hand van enkele duurzame activeringsacties:

› ACTIE 1: PROGRAMMA WERK

De stedelijke dienst Ondernemen & werk ontwikkelde samen met de dienst Activering een visie op de activering van leefloncliënten. Via een ketenaanpak en het zalmtrapprincipe kunnen cliënten stap voor stap competenties ontwikkelen en doorgroeien naar hun hoogst haalbare niveau (duurzaam werk of dagbesteding). Daarbij staat steeds een traject op maat centraal.

De kracht van die visie is ook de nauwe samenwerking met ondernemers, zowel in de sociale economie als in de reguliere economie. Op maat van de cliënt wordt er gezocht naar de best mogelijke werkvloer voor een stage of artikel 60, waarbij er steeds opbouwend wordt gewerkt door slim om te gaan met rotaties. Via individuele dossier-besprekingen, tewerkstellingsfiches, de ketenaanpak, tweewekelijkse vacature-overzichten en andere ondersteunende tools zorgen we ervoor dat er in een traject steeds voldoende rekening wordt gehouden met de werkgeversbenadering en de lokale arbeidsmarkt om op die manier duurzame uitstroom te genereren. Op dit moment is artikel 60 ook gratis voor privéwerkgevers wat de drempel voor een samenwerking sterk verkleint. De intensieve samenwerking tussen de diensten Ondernemen & werk en Activering is een innovatieve aanpak in functie van activering.

Vanuit die competentiegerichte visie wordt er ook steeds gekeken welke noden cliënten in hun activeringstraject hebben. Op maat van die noden worden er voortrajecten, projecten, opleidingen of trajecten opgezet. Het gaat daarbij vooral over pilootprojecten, waarbij er ook ruimte is voor experimenteren. Er is namelijk geen kant-en-klare oplossing.

Voorbeelden van zo'n pilootprojecten:

- Een magazijnopleiding met extra theoretische ondersteuning voor anderstaligen;
- Een opleiding kassatechnieken;
- Een opleiding theorie rijbewijs b;
- Een opleiding 'veiligheid op de werkvloer';
- Een operatorbad;
- Een voortraject 'werken in België'.

Wanneer de nood er is bij de cliënten, bekijken we steeds of de opleidingen en trajecten herhaald kunnen worden. Daarnaast dragen we ons steentje bij in de nazorg van artikel 60'ers. Zo organiseren we sinds 2025 een jobatelier voor cliënten die na hun artikel 60-traject niet meteen aan de slag zijn. Het doel van dat jobatelier is het ondersteunen

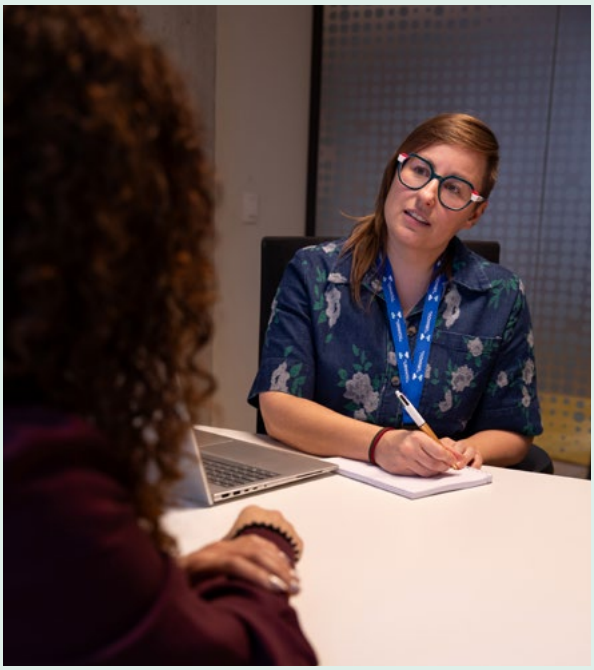
van het sollicitatieproces. Het is een combinatie van een collectief groepsaanbod en begeleid zelfstandig solliciteren.

Andere acties binnen het Programma Werk zijn onder meer:

- Sociale werkvloeren ondersteunen om hun werking beter te laten aansluiten bij het regulier economisch circuit (REC) en zo de doorstroom te verhogen;
- Werkgevers informeren over individueel maatwerk (IMW);
- Inspelen op nieuwe wetgeving, zoals de recente wijzigingen in de werkloosheidswetgeving, en de impact hiervan op artikel 60-trajecten opvolgen en bijsturen waar nodig.

› ACTIE 2: AFSTAND OP ARBEIDSMARKT VOOR VROUWEN VERKLEINEN

Vanuit middenveldpartners komt het signaal dat er meer en meer vrouwen zijn met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Er bestaan goede methodieken om hier mee aan de slag te gaan zoals '360° voor jou'. De ambitie is om in 2027 trajecten aan de hand van die methodiek op te starten via een samenwerking met partnerorganisaties.

SPEERPUNT 2
EEN WERKBARE ARBEIDSMARKT

De prioriteit voor de werking ligt in eerste instantie op het activeren van leefloners, maar een lokaal werkgelegenheidsbeleid moet ook in een bredere context ingebed worden. Voor een succesvolle arbeidsmarkt is het essentieel om alle actoren te betrekken.

Werkgevers

Zo is een nauwe afstemming en samenwerking met werkgevers nodig. In 2027 wordt er samen met VDAB een interactieve job- en opleidingenbeurs georganiseerd waar deelnemers verschillende beroepen op een laagdrempelige en praktische manier kunnen ontdekken. Tijdens die beurs ligt de focus eerder op competenties en interesses in plaats van een klassiek sollicitatiegesprek. De ambitie is bovendien om een project op te zetten om werkgevers te ondersteunen in functie van kwetsbare werkenden. Ook wordt er ingespeeld op de actualiteit zoals bij collectieve ontslagen.

Samenwerking VDAB

VDAB is de Vlaamse arbeidsmarktregisseur. Er is dan ook een intensieve lokale samenwerking met VDAB om acties op elkaar af te stemmen en versterkend te werken. Op basis van de signalen uit het werkveld en vanuit de werkgevers worden er projecten opgestart. In 2027 zal er een infoavond georganiseerd worden voor zij-instromers in het onderwijs, alsook een jobbeurs (zie boven). In het verleden kwamen uit deze samenwerking

bijvoorbeeld al de jongerenjobbeurs en de horecatrailer op de Grote Markt voort.

Gerichte projecten

Er wordt gekozen om binnen de werkzoekendenpopulatie te werken met een doelgroepspecifieke aanpak:

- Specifiek voor jongeren met een migratieachtergrond heeft Stad Turnhout een samenwerking met DUO 4 A JOB;
- Voor mensen met een multiproblematiek is er project PAKT, een samenwerking van de zes lokale besturen van Kordia (Beerse, Kasterlee, Lille, Oud-Turnhout, Turnhout en Vosselaar), VDAB en 8 partners uit de welzijns-, onderwijs-, zorg- en tewerkstellingssector. Ze slaan de handen in elkaar om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden en zo te activeren naar werk.

Stimuleren van het aanbod sociale tewerkstelling

Binnen de stedelijke dienst Ondernemen & werk wordt de regierol sociale economie opgenomen. Dat wil zeggen dat er nauwe contacten zijn met verschillende regionale maatwerkbedrijven en dat er regelmatig wordt afgestemd over de noden van beide partijen. Zowel in functie van het activeringsbeleid als voor het lokaal werkgelegenheidsbeleid is het belangrijk om hier sterk op in te zetten. Zo werken we samen met Working Station voor de uitbating van de Klein Engelandhoeve en met Morgenmakers voor het onderhoud en de uitbating van de zelfoogsttuin op de Stadsboerderij. Binnen beide projecten verwachten we dat er ruimte is voor sociale tewerkstelling en (werkervarings)stages.

ING
TE HUUR
Corsendonk bier
ACTION

Kansen voor kinderen en jongeren

Volgens de prognoses wordt Turnhout tegen 2030 de jongste centrumstad van Vlaanderen. Dat wil zeggen dat er in vergelijking met andere steden meer minderjarigen in Turnhout zullen wonen. Met een algemeen armoedecijfer van 25 % zien we ook dat een groot deel van die jongeren zal opgroeien in kansarmoede. Bovendien stellen we vast dat het mentaal welzijn van jongeren meer onder druk staat sinds de coronapandemie.

Die combinatie laat er geen twijfel over bestaan dat inzetten op welzijn van minderjarigen in onze stad nu prioriteit heeft. Wanneer we inzoomen op onze cijfers stellen we vast dat de twee grootste subgroepen de allerjongsten (0-4 jaar) en de schoolverlaters (18-24 jaar) zijn. Wanneer er acties opgezet worden, dienen we dus extra aandacht te besteden aan deze twee groepen, zonder de andere leeftijden volledig los te laten. De ambitie is dat kinderen in kwetsbare situaties al voor hun geboorte bereikt kunnen worden en op onze hulp kunnen rekenen tot ze volwassen zijn. Met gerichte acties laten we geen enkel kind los.

SPEERPUNT 1
DE EERSTE 1 000 DAGEN

› ACTIE 1: WACHTLIJSTEN VOOR KINDEROPVANG TERUGDRINGEN

Door maximaal in te tekenen op alle subsidierondes realiseren we voldoende en kwaliteitsvolle kinderopvang om tegemoet te komen aan de bestaande tekorten. We waken ook over de betaalbaarheid door voldoende plaatsen aan een inkomensgerelateerd tarief te voorzien.

› ACTIE 2: KANSEN AL VOOR DE GEBOORTE VERHOGEN

We zetten mee in op screening om zo vroeg mogelijk in het leven van het kind kansen te verhogen. Hiervoor werd een digitaal instrument ontwikkeld dat tijdens de zwangerschap een screening kan afnemen om zo tijdig en gericht te kunnen toeleiden naar gepaste hulp. Onze medewerkers kregen alvast een opleiding en kunnen met deze tool werken.

› ACTIE 3: SOCIALE ONTWIKKELING EN ONTMOETINGSKANSEN VOOR PEUTERS EN OUDERS VERSTERKEN

We bieden gratis Peuterspeelpunten aan waar aandacht is voor taalstimulering, ontmoeting tussen jonge ouders en vroegtijdige ondersteuning door vrijwilligers. Hier krijgen ouders informatie rond opvoeding en gezondheid. Daarnaast worden bijkomende hulpvragen er meteen opgepikt.

› ACTIE 4: ALLE KLEUTERS NAAR SCHOOL

Via werkgroepen met verschillende partners van het werkveld komen we tot concrete en werkbare voorstellen om de kleuterparticipatie te verhogen. In het najaar 2026 zal een gezamenlijk gedragen keuze gemaakt worden.

Ligo heeft meerdere projecten lopen die

ouders zowel voorbereiden op als informeren over Vlaamse schoolcultuur en wederzijdse verwachtingen. Op de basisschool heet het project 'Ouders en school', een project dat de laatste jaren ook meer en meer op kleuterscholen voorkomt. Het aanbod is gratis voor ouders zonder diploma. Als ouders met een diploma ook willen aansluiten, wordt dit vergoed door het stadsbestuur.

SPEERPUNT 2 LAGERE SCHOOL

› ACTIE 1: AANWEZIGHEID VAN BRUGFIGUUR OP ELKE BASISSCHOOL

Door de aanwezigheid van brugfiguren op elke basisschool kunnen alle gezinnen vlot bereikt en ondersteund worden. Omdat continuïteit nodig is alvorens een werking impact heeft, kiezen we om dit beleid vast te houden. Binnen de brugfigurenwerking leggen we de eerstvolgende drie schooljaren de focus op:

- Rechtendetectie als basis voor een hulptraject;
- Precaire woonomstandigheden en dakloosheid. Met elke school wordt dialoog opgezet en concreet bekeken hoe we handelen wanneer een kind in precaire woonomstandigheden leeft.

› ACTIE 2: EXTRA BUITENSCHOOLSE ACTIVITEITEN OP WOENSDAGNAMIDDAG GEORGANISEERD OP DE SCHOLEN

Het aanbod is gericht op bewegen, kennismaken met verschillende sporten en talenten van kinderen ontdekken. We

verkennen mogelijkheden om dit in de toekomst uit te breiden bijvoorbeeld naar sportclubs die een initiatie komen geven.

› ACTIE 3: ZOMERSCHOOL

De stad organiseert een zomerschool waar kinderen tijdens de vakantie hun Nederlands versterken en hun schoolse vaardigheden onderhouden. Door het grote succes wordt dit aanbod verdergezet en uitgebreid, zodat nog meer kinderen sterk aan het nieuwe schooljaar kunnen beginnen.

› ACTIE 4: VAKANTIEOPVANG VOOR KINDEREN MET EEN BEPERKING

De vakantieopvang voor kinderen met een beperking wordt vanaf 2027 uitgebreid: zowel in het aantal weken waarin ingeschreven kan worden, als het aantal beschikbare plaatsen.

› ACTIE 5: PRIKKELENDE EN VEILIGE OPENBARE RUIMTE VOOR KINDEREN

We zijn opnieuw trotse drager van het label Kindvriendelijke Stad. De studie kindvriendelijke publieke ruimte die voor het label werd uitgevoerd, hebben we de afgelopen jaren goed gebruikt als leidraad bij ruimtelijke plannen en projecten. We kwamen tot meer én betere speel-, sport- en ontmoetings-plekken verspreid over de hele stad. Met de hernieuwing van het label trekken we die lijn de komende jaren door.

SPEERPUNT 3 SECUNDAIRE SCHOOL

› ACTIE 1: STRAATHOEKWERK

We faciliteren samen met CAW De Kempen een team straathoekwerkers. Dat team focust op jongeren die het moeilijk aansluiting vinden bij de huidige samenleving.

› ACTIE 2: ONDERSTEUNING BIJ OVERGANG NAAR VOLWASSENHEID

Jongeren die het secundair onderwijs verlaten, worden geconfronteerd met heel wat nieuwe uitdagingen. Het inschrijven bij de nodige instanties zoals VDAB of een mutualiteit is voor velen een zoektocht. Om aan deze nood tegemoet te komen, kunnen ze terecht bij enkele vaste medewerkers van het Welzijnsonthaal die als aanspreekpunt voor jongeren worden aangesteld. De brugfiguur jongeren versterkt hen hierbij.

Verder onderzoeken we in het traject rond zorgzame en leefbare buurten hoe dit voor jongeren een meerwaarde kan zijn. Bijvoorbeeld door huiswerkplaatsen aan te bieden of de aanwerving van enkele administratieve helpers die hen kunnen bijstaan bij de eerste stappen op de arbeidsmarkt.

› ACTIE 3: VROEGTIJDIGE SCHOOLUITVAL TEGENGAAN

Een onderzoek van de Universiteit Hasselt op de Turnhoutse secundaire scholen bracht in kaart welke jongeren de middelbare school vroegtijdig verlaten. Op basis van die bevindingen zetten we een gericht aanbod op in de scholen, georganiseerd door Arktos. We ambiëren een nieuwe onderzoeksvraag in die nog meer gericht is op het uitklaren welke elementen in een school bijdragen tot positieve betrokkenheid van de jongeren.

Diversiteit als deel van onze stad

Turnhout is een superdiverse stad. Wanneer nieuwe inwoners aankomen, willen we dat ze zoveel mogelijk kunnen deelnemen en bijdragen aan onze stad. Daarom zetten we in op taal, integratie en werk.

SPEERPUNT 1
TAALVAARDIGHEID EN DUIDELIJKE TAAL

We creëren laagdrempelige taaloefenkansen om de Nederlandse taalvaardigheid van inwoners te versterken. Waar nodig zetten we ook tolken in om een goede dienstverlening te garanderen.

Daarnaast ondersteunen we onze medewerkers in het helder en toegankelijk communiceren. We zetten in op duidelijke taal, zodat onze dienstverlening voor iedereen begrijpelijk is – ook voor anderstaligen of laagtaalvaardige inwoners. Daarbij maken we gebruik van innovatieve en doelgroepgerichte communicatievormen die aansluiten bij de diverse noden van onze inwoners.

SPEERPUNT 2
INTEGRATIEPROCES ONDERSTEUNEN

We ondersteunen het integratieproces van nieuwkomers door hen gericht te begeleiden in samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering en te zorgen voor een vlotte opstart van hun inburgeringstraject. Daarnaast biedt de stad ook lokaal participatiekansen aan, zoals vrijwilligerswerk en taaloefenkansen, en maakt ze nieuwe inwoners welkom in de Turnhoutse context. Een onthaalpakket, voldoende vrijwilligersplaatsen en een feestelijke inburgeringsceremonie versterken de integratie en betrokkenheid van de nieuwkomers in de stad.

SPEERPUNT 3
SPECIFIEKE AANDACHT VOOR HET BEGELEIDEN NAAR WERK

We zetten sterk in op een snelle begeleiding van OCMW-cliënten naar werk of opleiding, met aandacht voor specifieke uitdagingen zoals taalvaardigheid, discriminatie en traumaverwerking. Daarnaast ondersteunen we projecten die de tewerkstelling van nieuwkomers bevorderen. Denk bijvoorbeeld aan ‘Duo for a Job’, waarbij jongeren begeleid worden door ervaren mentoren, of ‘BENO’, een traject dat jongeren na OKAN extra ondersteunt in taal-, digitale en arbeidsgerichte vaardigheden.

Onderbescherming aanpakken

Niet iedereen die recht heeft op een voordeel of ondersteuning maakt daar ook gebruik van. Soms weten mensen niet dat een recht bestaat, is de aanvraag te ingewikkeld of vraagt ze net te veel administratie op een moeilijk moment. Zo blijven rechten onbenut, ook bij mensen die ze goed kunnen gebruiken. Om te vermijden dat problemen escaleren, is het belangrijk dat we hier actie rond ondernemen.

SPEERPUNT 1
WIJ ZETTEN DE STAP NAAR DE MENSEN

Mensen vinden het moeilijk om naar ons te komen, daarom gaan wij naar hen toe

› ACTIE 1: AUTOMATISCHE RECHTENTOEKENNING

Enkele lokale rechten worden al automatisch toegekend, denk bijvoorbeeld aan de vrijstelling van gezinsbelasting en de korting op Diftar voor jonge gezinnen. Ook voor de onderwijscheques wordt een automatische toekenning uitgewerkt. Dat is een aanpak die we blijven doorzetten in de toekomst.

Bijkomend gaan we nog een *extra mile* voor automatische rechtentoekenning via onze deelname aan een Europees Project. Het doel is om te sleutelen aan het vlotter delen van gegevens, op een veilige manier, waardoor administratieve last om een recht aan te vragen niet langer bij de inwoner hoeft te liggen.

› ACTIE 2: SAMEN DOEN

Tijdens wekelijkse 'Koffie en papieren'-moment biedt minstens één maatschappelijk werker van Welzijnsonthaal of OCMW een helpende hand in zaken zoals het aanmelden op websites, complex geformuleerde brieven verklaren, aanmeldings-documenten helpen invullen en zo verder. Het aanbod vindt plaats in buurthuis De Merode, buurthuis Parkblokken, buurthuis Den Brand en de ontmoetingsruimte van T'ANtWOORD.

SPEERPUNT 2
ADEMRUIMTE GEVEN MET ONMIDDELLIJKE HULP

Onmiddellijke hulp: niet als oplossing, wel als tijdelijke ondersteuning

We bouwen de komende jaren aan een netwerk van zorgzame en leefbare buurten, waarin we plekken faciliteren waar mensen, professionals en vrijwilligers elkaar kunnen ontmoeten. Zo groeit een vertrouwd gezicht door naar vertrouwen in contact. Wanneer iemand in kansarmoede zijn verhaal heeft gedaan of een hulpvraag heeft gesteld, is het van cruciaal belang dat hier waar mogelijk onmiddellijke hulp kan geboden

worden. Op een gevoelig moment zoals dit zit het hoofd vol en is de mentale ruimte vaak op. Op zo'n momenten en situaties maken kleine gebaren, acties, hulp soms een wereld van verschil.

De uitrol van onze zorgzame buurten en buurthubs heeft als doel om het aanbod nog dichter naar de inwoner te brengen, naar diens eigen wijk. De uitrol van het project 'Zorgzame en leefbare buurten' is voorzien voor 2027 en zal een wezenlijk verschil maken voor alle inwoners en zeker voor de meest kwetsbaren.

In onze stad zijn er zowel locaties die we zelf uitbaten als locaties waarin we mee investeren. Het betreft dan de Speelotheek, lokale dienstencentra, de ontmoetingsruimte van T'ANtWOORD en het inloopcentrum van CAW De Kempen.

SPEERPUNT 3
DE WEG NAAR STRUCTURELE HULP

Verbinding en rust in het hoofd creëren ruimte om stil te staan bij de volgende stap

Door op de juiste plek en het juiste moment kleine vormen van ondersteuning te bieden, kan er geleidelijk aan ademruimte ontstaan. Die ademruimte kan genoeg zijn om een volgend gesprek aan te gaan en zo stap voor stap de weg te vinden naar gepaste, structurele hulp.

De komende jaren zetten we met behulp van enkele concrete acties extra in op dat speerpunt.

› **ACTIE 1:** ACTIEF ONDERSTEUNING BIEDEN AAN HET MIDDENVELD BIJ HET GEBRUIKEN VAN DE RECHTENVERKENNER

Enkele lokale rechten worden al We geven opbouwwerkers, vrijwilligers en eerstelijnsmedewerkers workshops over het gebruik van de rechtenverkenner.

› **ACTIE 2:** VEREENVOUDIGDE VORM VAN DE REMI-TOOL TER BESCHIKKING STELLEN

Een vereenvoudigde vorm van de REMI-tool kan als methodiek gebruikt worden om een situatie objectief in kaart te brengen. Zo wordt meteen duidelijk welke onmiddellijke hulp er geboden kan worden.

› **ACTIE 3:** INTERVISIE MET STADSBREDE OUTREACHERS

We zorgen voor meer samenhang van stadsbrede organisaties die outreachend aan de slag zijn. Daarnaast zetten we meer in op onderlinge afstemming, waardoor hulpverleners en laagdrempelige initiatieven elkaar sneller vinden.

alpro
Bambix
20
WINKEL

SPEERPUNT 4
ONMIDDELLIJKE HULP

We voorzien onmiddellijke hulp, die op elk levensdomein rechtstreeks toegankelijk moet zijn. Daarom organiseren we het aanbod van die hulp op dezelfde plaatsen waar mensen hun eerste verhaal durven doen. We geven per levensdomein een overzicht.

Energie

Wanneer inwoners van nutsvoorzieningen afgesloten dreigen te worden, wordt de Lokale Adviescommissie gecontacteerd. Als stadsbestuur staan we onze inwoners bij door mee in gesprek te gaan met de leveranciers en samen te zoeken naar een oplossing bij betalingsproblemen.

Inwoners die een hoge energieschuld hebben en waarvoor geen oplossing gevonden wordt, wenden we het energiefonds aan. We contacteren de inwoners proactief en gaan op huisbezoek. Tijdens het huisbezoek wordt volop ingezet op rechtendetectie en helpen we ze op weg naar dienst- en hulpverlening. We vragen ook standaard een water- en energiescan aan voor de gezinnen.

Loket Wonen en Energie voorziet in gratis energieadvies op maat en hulp bij het kiezen van het goedkoopste contract. Bij vermoeden van een te hoog verbruik, kan de huisdokter gratis langs komen om samen met de bewoner te zoeken naar een oorzaak en mogelijke oplossingen.

Turnhoutenaars met een beperkt inkomen kunnen in aanmerking komen voor een premie tot 192 euro voor het verplichte periodiek onderhoud van de verwarmingsketel.

Digitaal

De vrijwilligers van de Digipunten helpen je verder met al je digitale vragen. Bijkomend kan je opleidingen rond algemene digitale thema's volgen. Je vindt de Digipunten terug in de inkomhal van het Stadskantoor op Campus Blairon, de bibliotheek, LDC Albert Van Dyck, LDC De Schoor en in de ontmoetingsruimte van vzw T'ANtWOORD.

Voeding

Via een doorverwijzing naar 'De Winkel' kunnen burgers gratis voeding en basisproducten verkrijgen. In 2026 werd de vzw 't VoedselVerbond opgestart, waarbij we in samenwerking met T'ANtWOORD de noodvoedselhulp hervormen van voedselpakketten naar een persoonlijk budget in de vorm van maaltijdcheques.

Maaltijden aan huis en maaltijden aan een sociaal tarief in de dienstencentra bieden senioren de kans om een warme maaltijd thuis te laten leveren. Voor Turnhoutse senioren met een verhoogde tegemoetkoming geldt een korting van 3 euro.

Voor de jongsten wordt er vanaf schooljaar 2026-2027 warme soep met brood aangeboden op de Turnhoutse basisscholen.

Mobiliteit

Mobitwin (vroeger bekend als de Minder Mobielen Centrale) en taxicheques worden nu al veel gebruikt. Dat is een aanbod waarmee inwoners die niet goed ter been zijn aan een voordelig tarief beroep kunnen doen op een vrijwillige taxichauffeur.

De Fietsbib ontleent fietsen aan kinderen tot 12 jaar. Van zodra het kind de fiets ontgroeit, kan de te kleine fiets ingeruild worden voor een groter model. Het OCMW kan extra tussenkomen in het lidgeld voor mensen die bij het OCMW in begeleiding zijn.

We blijven pleiten voor een voldoende en sterk uitgebouwd openbaar vervoer.

Vrije tijd

Voor mensen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming is UiTPAS Kempen niet alleen een spaarkaart, maar ook een kortingkaart. De UiTPAS geeft aan die personen een korting van 80 % op de normale deelnameprijs bij elke UiTPAS-partner in regio Kempen. Het lokaal bestuur komt 40 % tegemoet aan de vrijetijdsaanbieder (en draagt 80 % in geval van eigen aanbod).

In de Speelotheek kunnen ouders en kinderen (0-12 jaar) gratis speelgoed ontlenen. Je kan er terecht voor sport- en spelmateriaal, buitenspeelgoed, gezelschapsspelletjes, puzzels, educatief speelgoed … Er is een ruimte om de spelletjes uit te proberen of je kan het speelgoed lenen en voor maximum vier weken meenemen naar huis. Daarnaast maken de gratis peuterspeel- en peutersportpunten de stap naar de kleuterschool wat kleiner. Ouders kunnen er andere ouders ontmoeten of opvoedingsvragen stellen aan een van de begeleiders.

Buurtsport organiseert in de openbare ruimte gratis sportactiviteiten. Kinderen en jongeren zijn vrij om deel te nemen.

Gezondheid

We zoeken uit hoe we kunnen inzetten op meer toegankelijke mondzorg. In 2027 stellen we het doel voorop om een aanbod uit te rollen vanuit het OCMW.

Daarnaast hebben we de ambitie om basiszorg, zoals eerstelijnszorg, in de zorgzame buurten te verweven.

Materiële hulp

De schoolfacturen van de basisscholen wegen vaak door voor de meest kwetsbare gezinnen. Wie al een verhoogde tegemoetkoming of leefloon ontvangt, krijgt daarom hiervoor automatisch een extra toelage. Ook het OCMW-tarief voor kinderopvang wordt voortaan rechtstreeks toegepast. De cliënt moet hier niets meer voor doen en wordt op die manier ontzorgd. Ieder gezin met recht op (equivalent) leefloon of een UiTPAS met kansentarief krijgt automatisch het verminderde tarief voor kinderopvang.

Moederzorg biedt voor de meest kwetsbare gezinnen gratis baby- en kinderkleding, speelgoed en verzorgingsmaterialen. Verder kunnen kledingbonnen van WEB twee keer per jaar aan mensen in begeleiding bij het OCMW aangeboden worden.

Gezinnen met jonge kinderen en personen met een chronische medische aandoening (incontinentie, nierdialyse, stomapatiënt) worden geconfronteerd met een tijdelijke of permanente verhoging van hun hoeveelheid restafval. Het stadsbestuur is er zich van bewust dat elke extra kost voor personen met een verminderde financiële draagkracht een zware belasting is. Daarom kennen we aan die gezinnen een korting toe op de restafvalbijdrage.

Fundamenten

PARTICIPATIE MET MENSEN IN ARMOEDE

Doorheen de hele organisatie vinden we participatie belangrijk. We voorzien binnen ons participatiebeleid een batterij aan methodieken en hulpmiddelen zodat medewerkers ondersteund worden om participatietrajecten te gaan.

Concreet voerden we recent bijvoorbeeld een eerste Armoedetoets in, in samenwerking met het lokaal armoedeoverleg. Dat is een specifieke methodiek waarbij een expertengroep wordt samengebracht om naar beleidsdossiers te kijken. Die groep formuleert adviezen over het dossier met oog voor die aspecten waar onbedoeld ongelijkheid zou insluipen. De adviezen werken inspirerend voor het stadsbestuur en kunnen aantonen waar er nog verborgen mechanismen zitten die ongelijkheid in de hand werken.

SAMENWERKEN

De samenwerkingen tussen de interne diensten van Stad Turnhout en het OCMW zijn de afgelopen jaren zeer sterk gegroeid. Daar zijn we oprecht trots op, want het maakt het verschil.

Een beleid voer je niet alleen, je bent een deel van je omgeving en dat geldt ook voor een lokaal bestuur. Het netwerk aan partnerorganisaties in Turnhout is groot en zit vol goesting. Dat voelen we. Hier spelen we als stad maar wat graag op in. Subsidiedossiers worden vaak sector- en dienstoverschrijdend ingediend en via convenanten verankeren we samenwerkingen.

Via de armoedecoördinator brengen we organisaties samen in projecten. Overlegstructuren worden geëvalueerd en, waar er nood is, bijgestuurd of opgestart met een duidelijke agenda en richting. De armoedecoördinator staat in nauw contact met het netwerk, reikt proactief uit naar gekende partners en kijkt altijd uit naar nieuwe organisaties.

Via de armoedenieuwsbrief ‘Turnhout tegen Armoede’ wordt het netwerk ieder kwartaal op de hoogte gehouden van acties uit het Plan Armoede. En op de tweejaarlijkse netwerkdag tegen armoede kunnen alle netwerkpartners zich laten inspireren door actueel relevante sprekers over het thema.

INNOVATIE

Door de grote druk op de hulpverlening van de afgelopen jaren is zoeken naar betere en nieuwere werkvormen een must geworden.

Waar we innoveren, moet het altijd ten goede komen van de inwoner, de medewerker of de stad. Liefst alle drie tegelijk. Waar het schoentje knelt, zoeken we manieren om hierop in te spelen. In samenwerking met onderzoeksgroepen sleutelen we mee aan eenvoudigere verwerking van dossiers bij het OCMW.

In samenwerking met T’ANtWOORD werd de vzw ‘t VoedselVerbond opgestart. Binnen de vzw werd een proefproject opgezet om als eerste in Vlaanderen de noodvoedselhulp om te vormen tot een steun via maaltijdcheques. De resultaten zijn zeer positief en de werking met de maaltijdcheques werd bestendigd.

Monitoring

We doen aan monitoring op verschillende manieren. Voor de analyse van de risicofactoren houden we de algemene databanken in de gaten en nemen we deel aan verschillende tellingen, zoals de daklozentelling. Inhoudelijke monitoring krijgt vorm door de convenanten te evalueren, projecten bij te sturen, te waken over implementatie van de visie in eigen diensten.

De impact van onze acties en samenwerkingen meten we door KPI's (key performance indicators) te formuleren. Die worden in de vorm van verschillende data verzameld en gepresenteerd in een digitaal platform dat intern geraadpleegd kan worden.

Slotwoord

De strijd tegen armoede is nooit klaar. Nieuwe maatschappelijke uitdagingen zullen zich blijven aandienen en vragen om een beleid dat wendbaar, ambitieus en mensgericht is.

Met dit plan leggen we een stevige basis. Een helder kader. We kiezen voor preventie waar mogelijk, voor ondersteuning waar nodig en voor structurele oplossingen waar het moet. We verbinden beleid, partners en inwoners rond één gezamenlijke ambitie: armoede terugdringen en kansen versterken.

De komende jaren zullen we de uitvoering van dit plan nauwgezet opvolgen, evalueren en verder ontwikkelen. Want echte vooruitgang ontstaat niet door stil te staan, maar door samen in beweging te blijven.

Zo werken we stap voor stap aan een Turnhout waarin iedereen kan wonen, werken, leren, groeien en deelnemen. Een Turnhout dat niemand loslaat.

Contact

Regie Armoede

014 40 96 32

tegenarmoede@turnhout.be

V.U.: Hannes Anaf

TURNHOUT